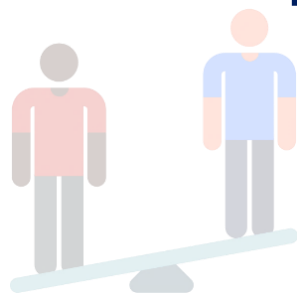

תמונת מצב אי שוויון בבריאות בישראל

תחום צמצום פערים
מנהל תכנון אסטרטגי וכלכלי

"ביטוח הבריאות הממלכתי לפי חוק זה, יהא מושתת על עקרונות של צדק, שוויון ועזרה הדדית"

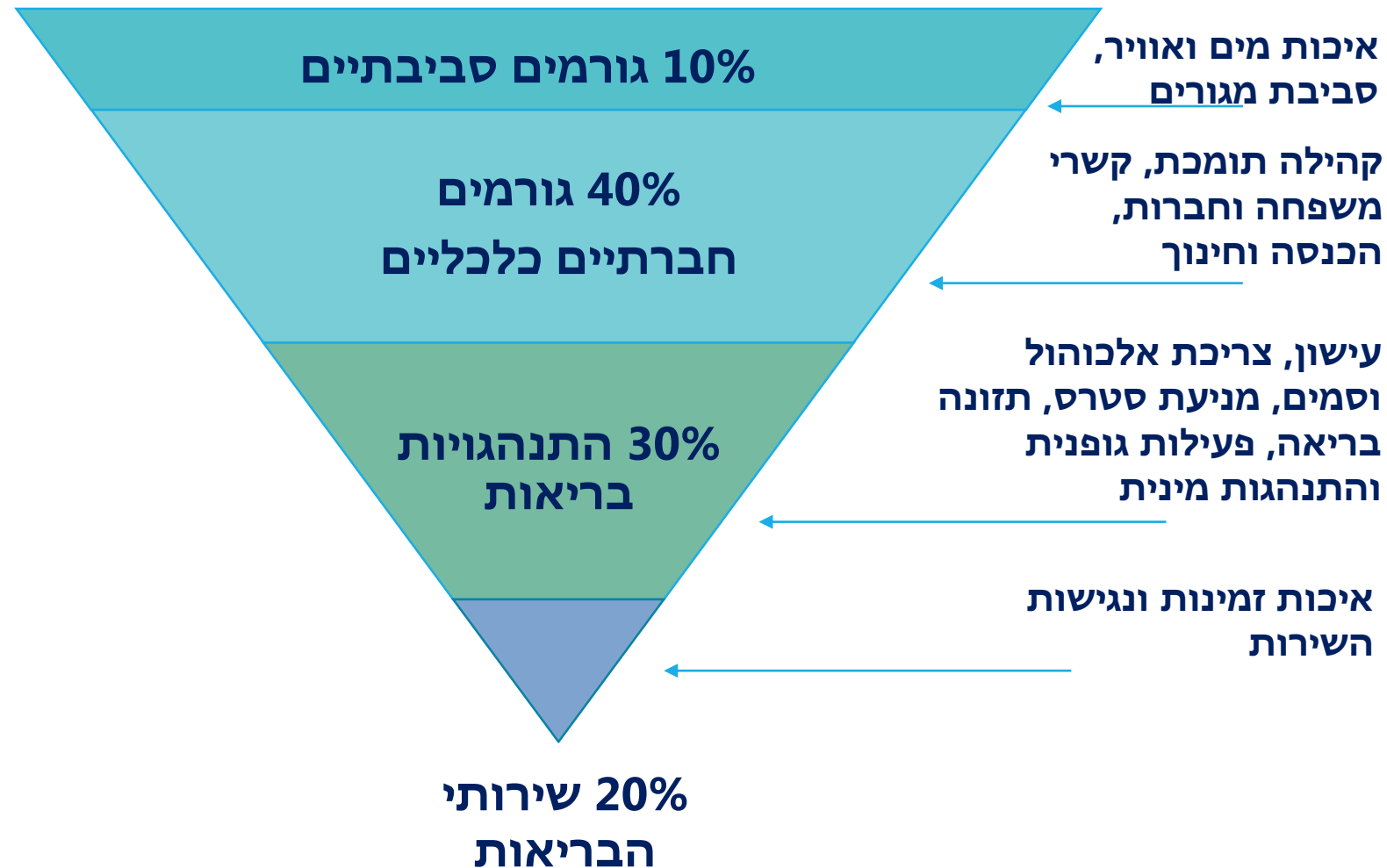
חוק ביטוח בריאות ממלכתי

"מקסום שנות החיים הבריאות של כל אוכלוסיית ישראל תוך הגברת השוויוניות במערכת הבריאות" מטרת העל של מערכת הבריאות

מה משפיע על הבריאות?

2008, WHO

פערי בריאות ישראל 2023

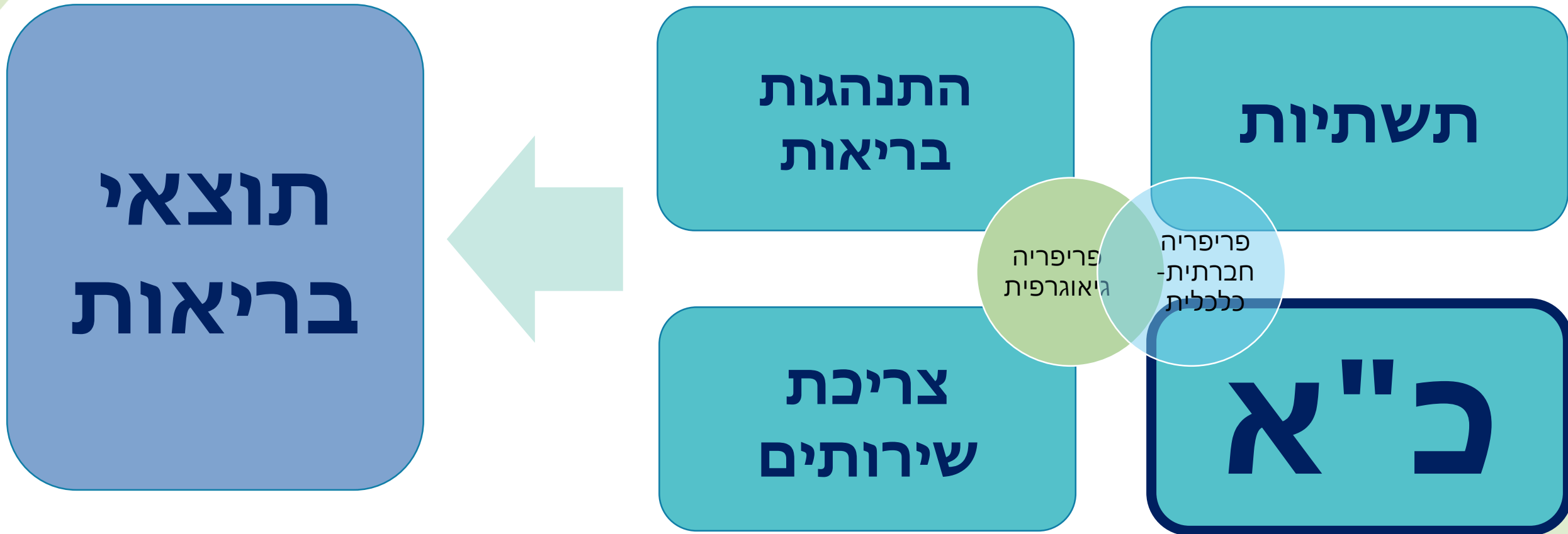

משרד
הבריאות

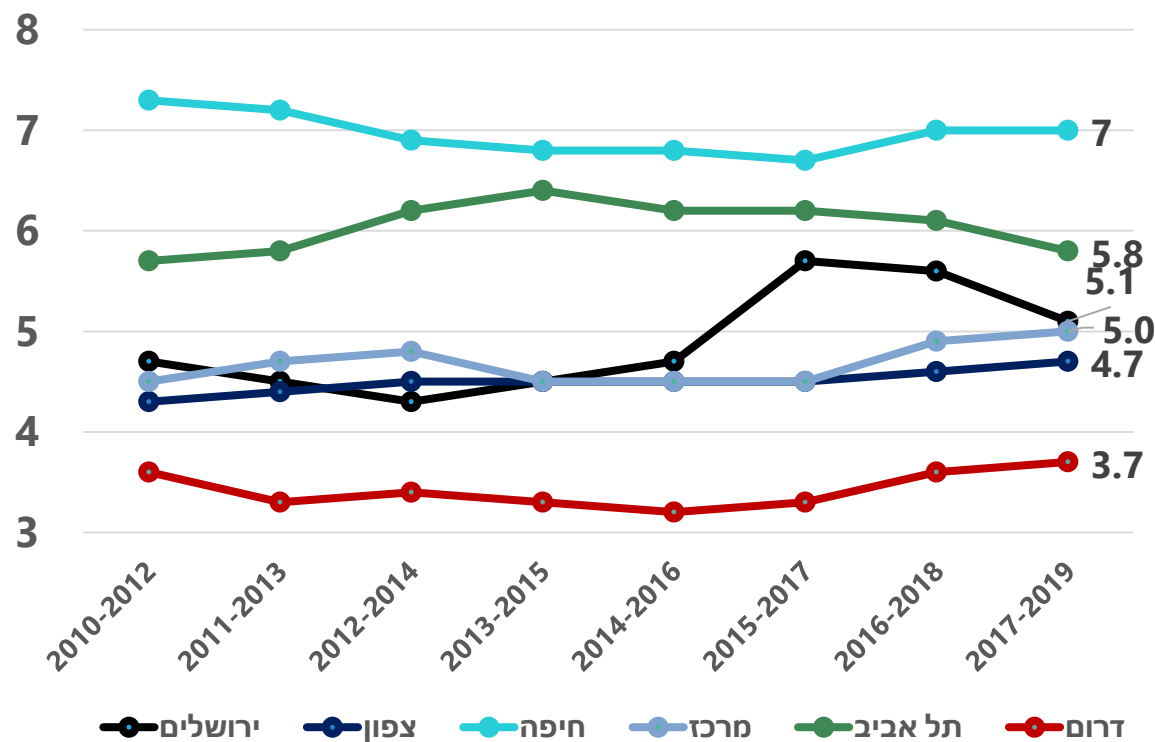
מינהל תכנון אסטרטגי וכלכלי

פערי בריאות ישראל 2023

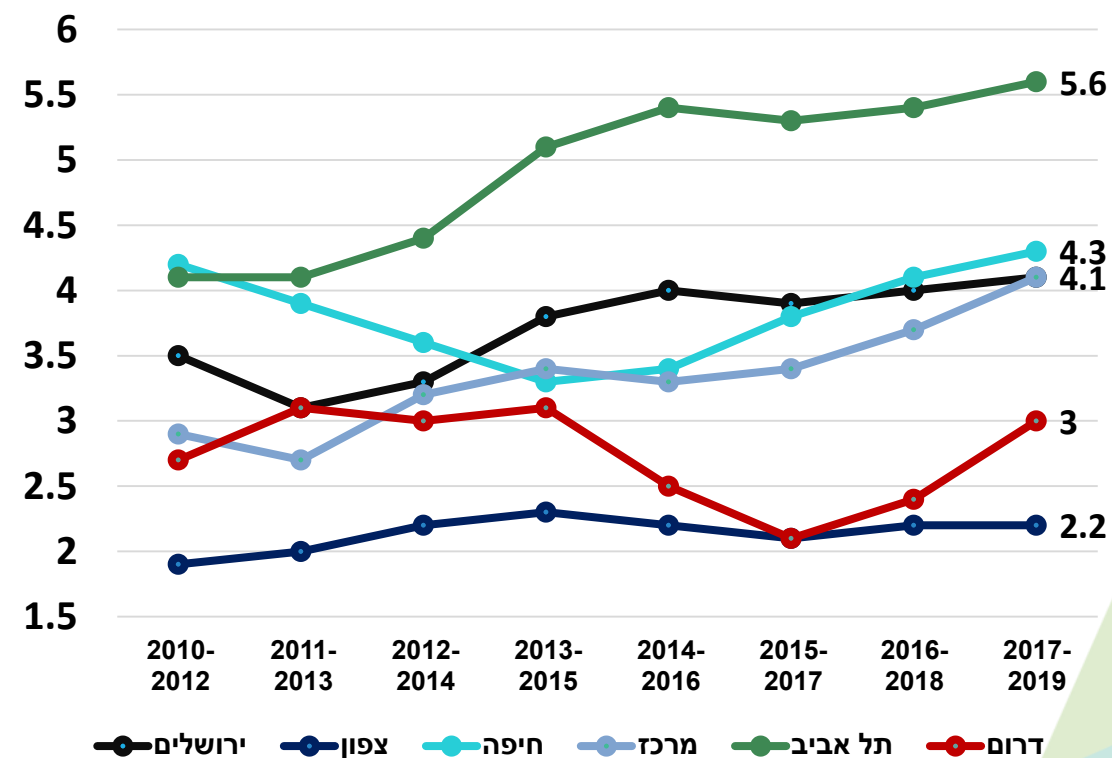

אי שוויון בכוח אדם

התפלגות אחיות ל-1,000 נפש לפי מחוז
תעסוקה, ממוצע תלת שנתי

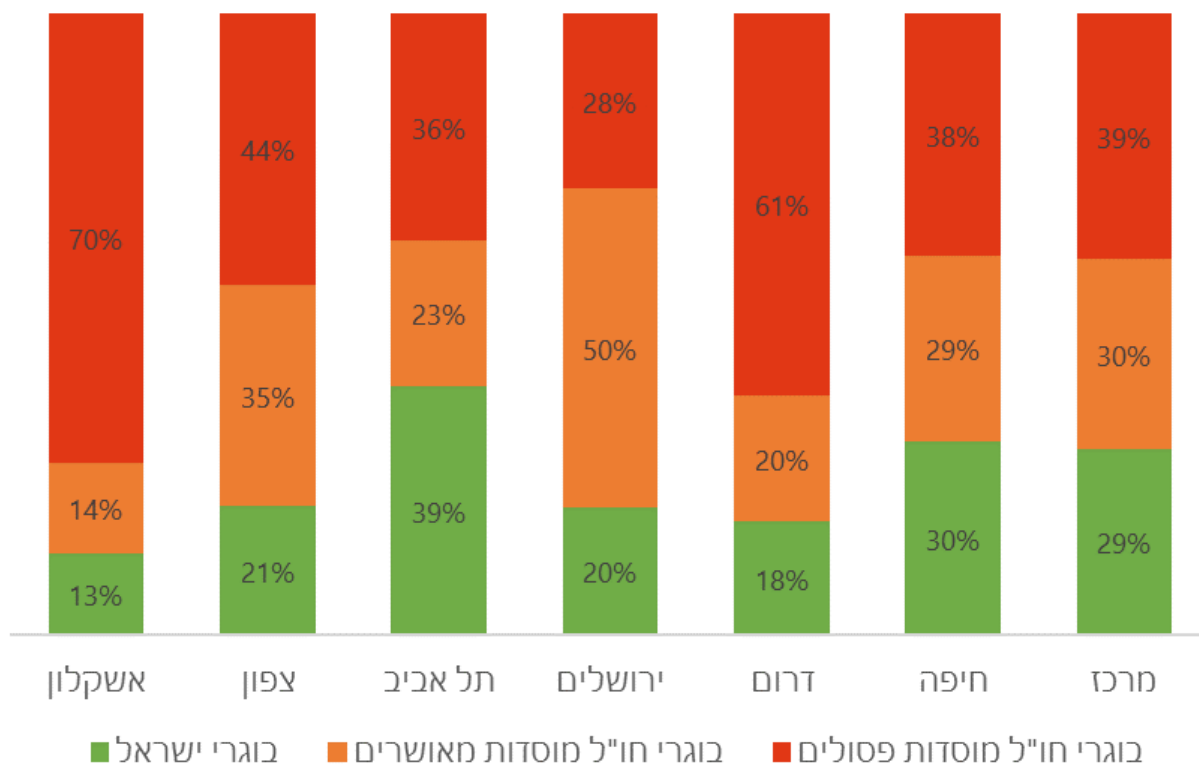

התפלגות הרופאים ל-1,000 נפש לפי
מחוז תעסוקה, ממוצע תלת שנתי

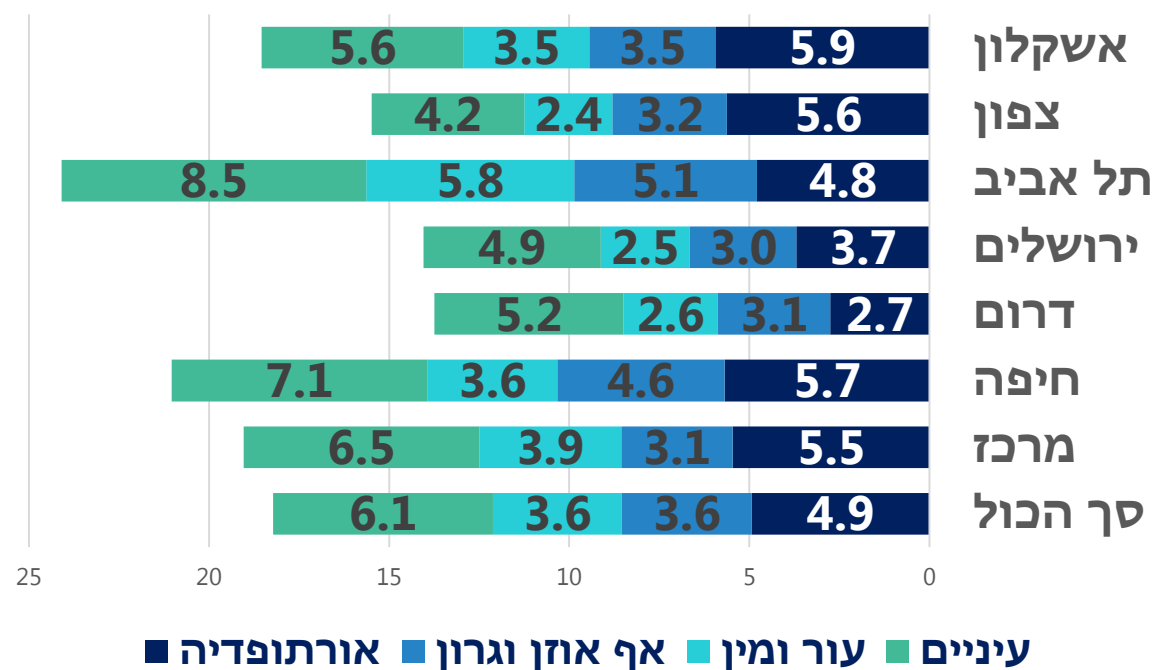

אי שוויון בכוח אדם

הרכב רופאי משפחה לפי מחוזות וארץ לימוד, באחוזים, 2022

שיעור רופאי רפואה ראשונית ושניונית ל-100,000 נפש לפי מחוז, 2021

אי שוויון בכוח אדם – הרכב מתמחים

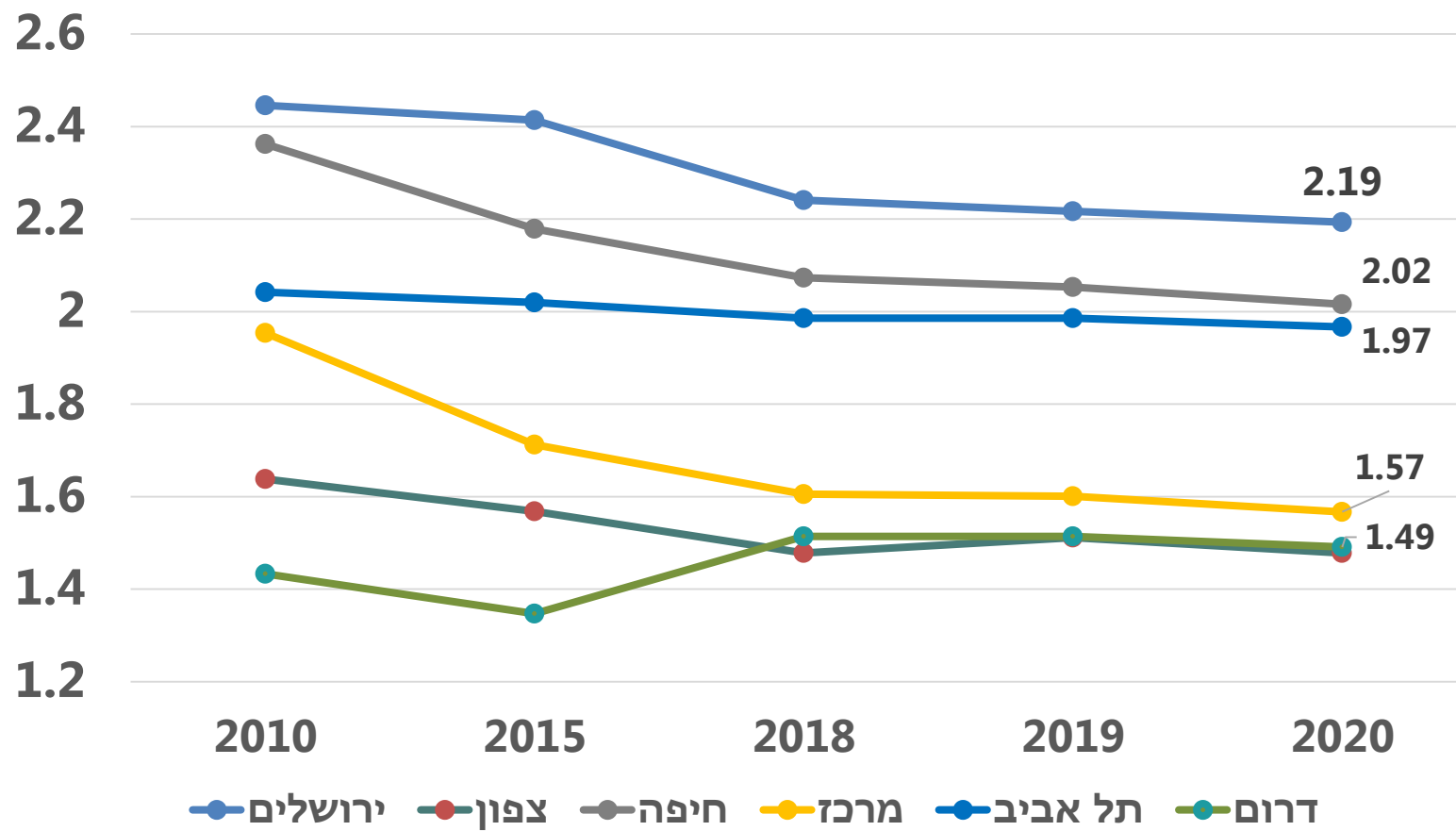
זיו	פוריה	אשדוד	בני ציון	הלל יפה	כרמל	המרכז הרפואי לגליל	העמק	ברזילי	וולפסון	קפלן	מאיר	בילינסון	שערי צדק	יצחק שמיר	הדסה עין כרם	סורוקה	רמב"ם	שיבא	איכילוב	
64%	44%	38%	21%	56%	38%	62%	13%	72%	70%	80%	24%	3%	42%	27%	11%	37%	3%	12%	11%	פנימית
92%	47%	19%	0%	14%	14%	32%	19%	58%	7%	14%	13%	.	3%	10%	3%	16%	3%	6%	7%	ילדים
18%	29%	19%	0%	6%	13%	44%	13%	58%	9%	11%	4%	0%	15%	6%	0%	5%	0%	0%	3%	נשים
100%	64%	65%	52%	57%	71%	62%	45%	100%	76%	70%	23%	32%	76%	92%	44%	73%	65%	62%	16%	הרדמה
100%	73%	22%	15%	38%	46%	35%	21%	39%	44%	38%	20%	7%	33%	15%	18%	28%	0%	0%	0%	אורתופדיה
57%	80%	50%	27%	33%	22%	64%	20%	82%	68%	47%	0%	29%	6%	31%	0%	46%	21%	3%	4%	כירורגיה
75%	.	.	.	.	.	.	25%	82%	.	0%	.	.	.	.	13%	50%	38%	29%	14%	פסיכיאטריה
0%	60%	23%	50%	0%	33%	100%	45%	60%	100%	77%	50%	21%	10%	60%	42%	73%	29%	30%	14%	רפואה דחופה
100%	50%	.	.	.	78%	70%	.	85%	.	78%	50%	40%	100%	.	.	67%	.	69%	38%	גריאטריה
60%	67%	56%	14%	73%	11%	30%	40%	75%	89%	50%	70%	11%	20%	50%	14%	40%	8%	0%	21%	רדיולוגיה
29%	50%	0%	11%	22%	25%	25%	23%	44%	0%	25%	8%	.	0%	0%	9%	17%	14%	0%	0%	עניים
50%	33%	0%	25%	17%	17%	25%	33%	50%	0%	0%	0%	.	30%	11%	13%	9%	20%	0%	0%	א.א.ג
63%	.	40%	100%	38%	29%	71%	.	71%	57%	33%	11%	9%	25%	50%	9%	50%	13%	17%	6%	נירולוגיה
60%	33%	55%	67%	20%	17%	33%	50%	100%	75%	56%	40%	.	14%	75%	0%	17%	0%	0%	0%	קרדיולוגיה
50%	.	.	.	.	100%	50%	.	100%	.	100%	100%	0%	75%	67%	27%	63%	10%	13%	0%	אונקולוגיה
80%	משה הבר	33%	0%	50%	29%	60%	0%	71%	83%	29%	0%	.	14%	13%	20%	0%	29%	0%	0%	כירורגיה אורולוגית

פערי בריאות ישראל 2023

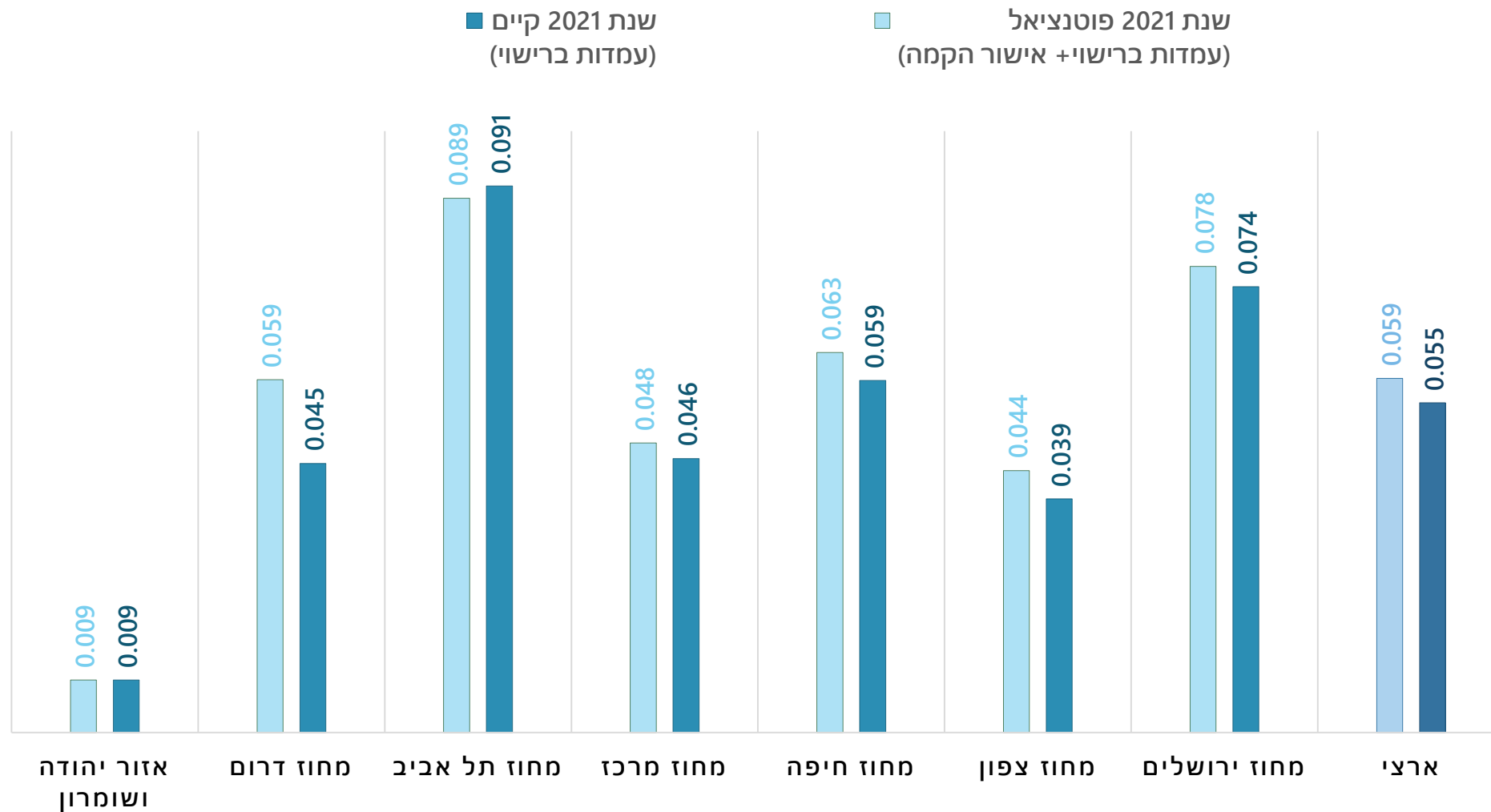

מיטות אשפוז כללי

שיעור המיטות לאשפוז כללי לפי מחוזות ל-1,000 נפש
מתוקנן לגיל

שיעור עמדות ניתוח ל 1,000 נפש – מחוזות וארצי

פערי בריאות ישראל 2023

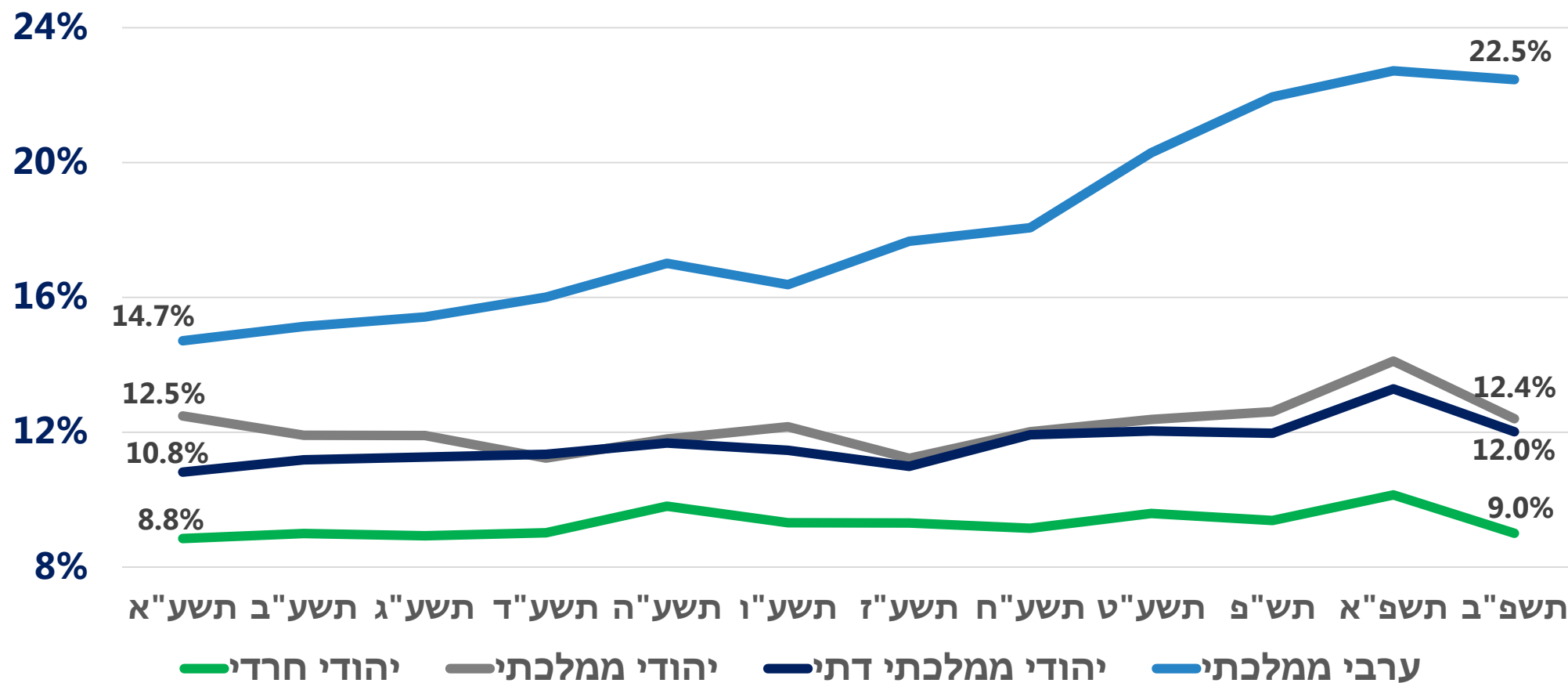

משרד
הבריאות

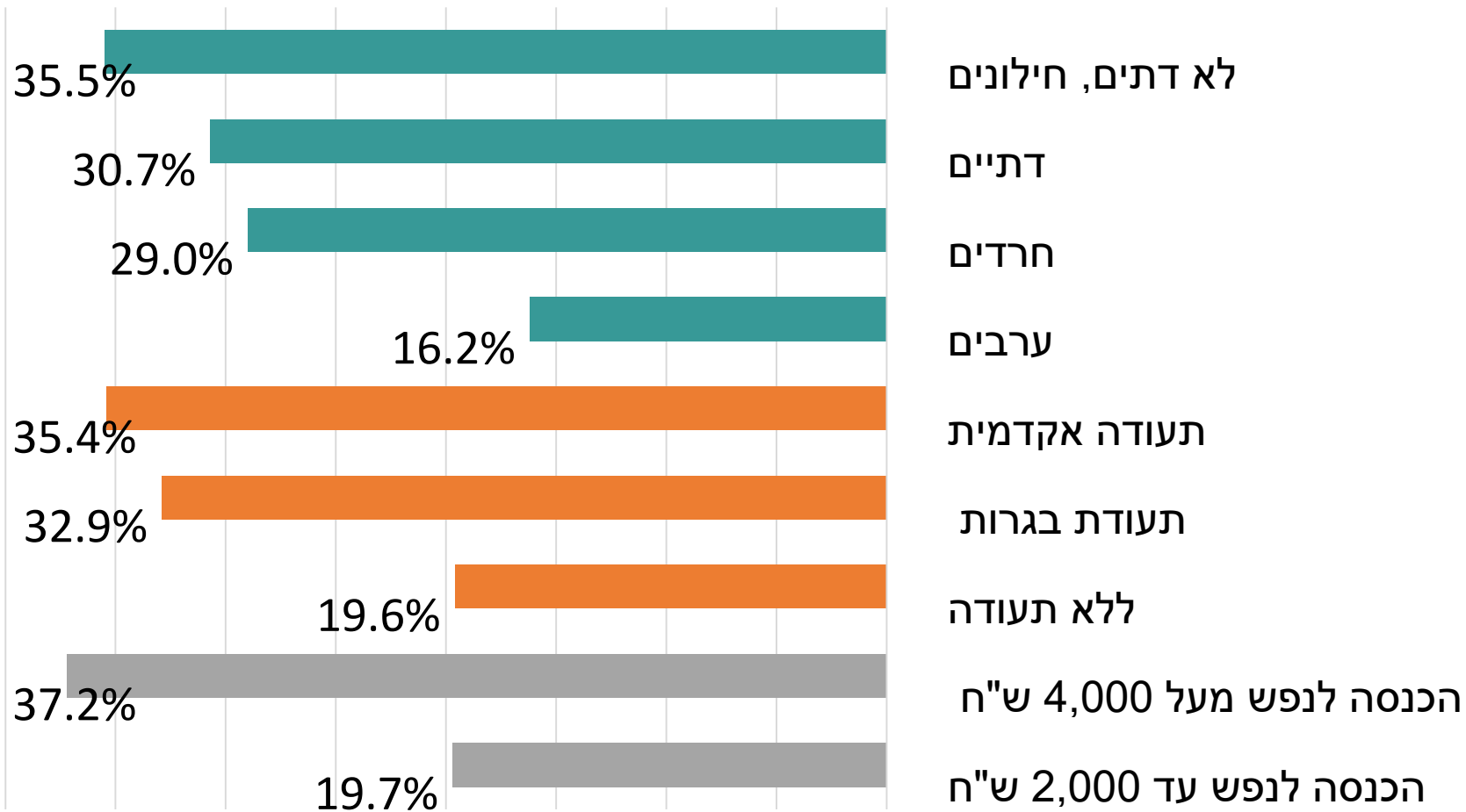

השמנת ילדים לפי קבוצות אוכלוסייה

השמנה מעל אחוזון 97 בכיתה ז'
לפי זרם חינוך, באחוזים 2021

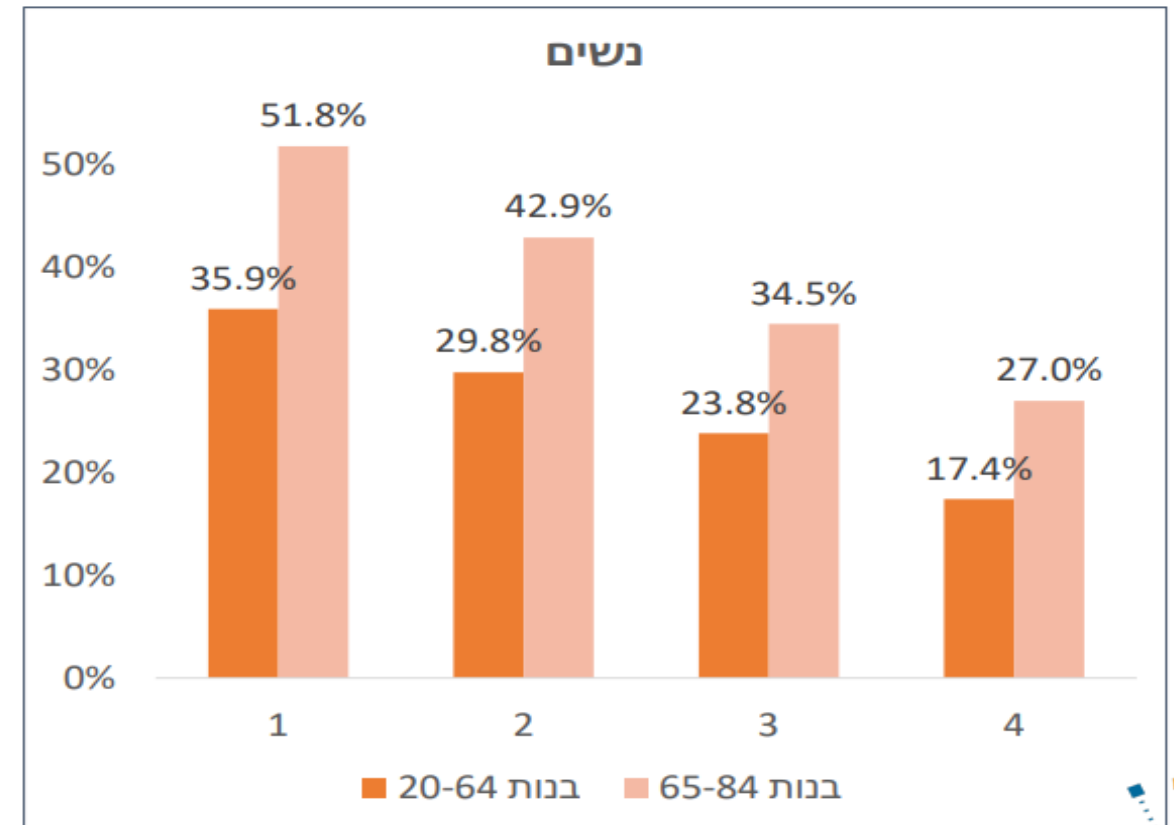
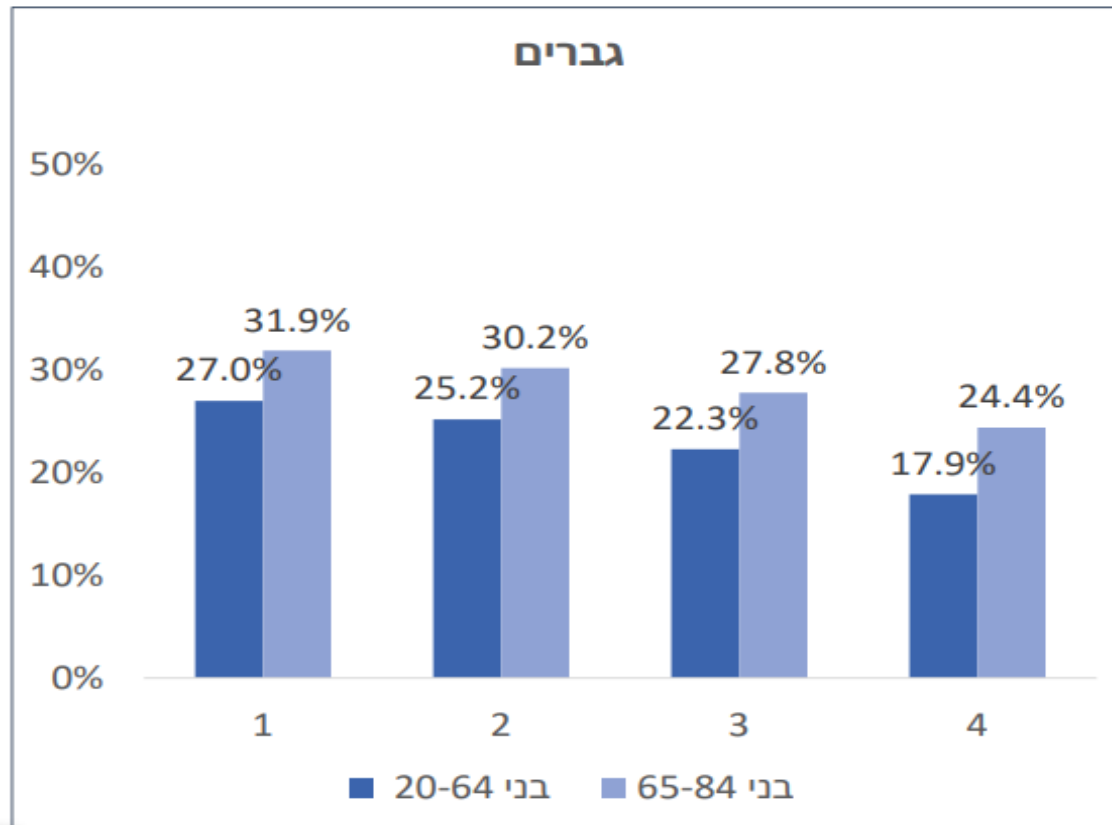

פעילות גופנית

רק 30% מהאוכלוסייה
בישראל עוסקת בפעילות
גופנית קבועה לעומת מעל
ל-60% ב-OECD

שיעור הימצאות השמנת יתר בקרב בני 20-84 לפי מצב חברתי כלכלי ומין, 2021

השמנת יתר: $BMI \geq 30 \text{ Kg/m}^2$

עישון נוער

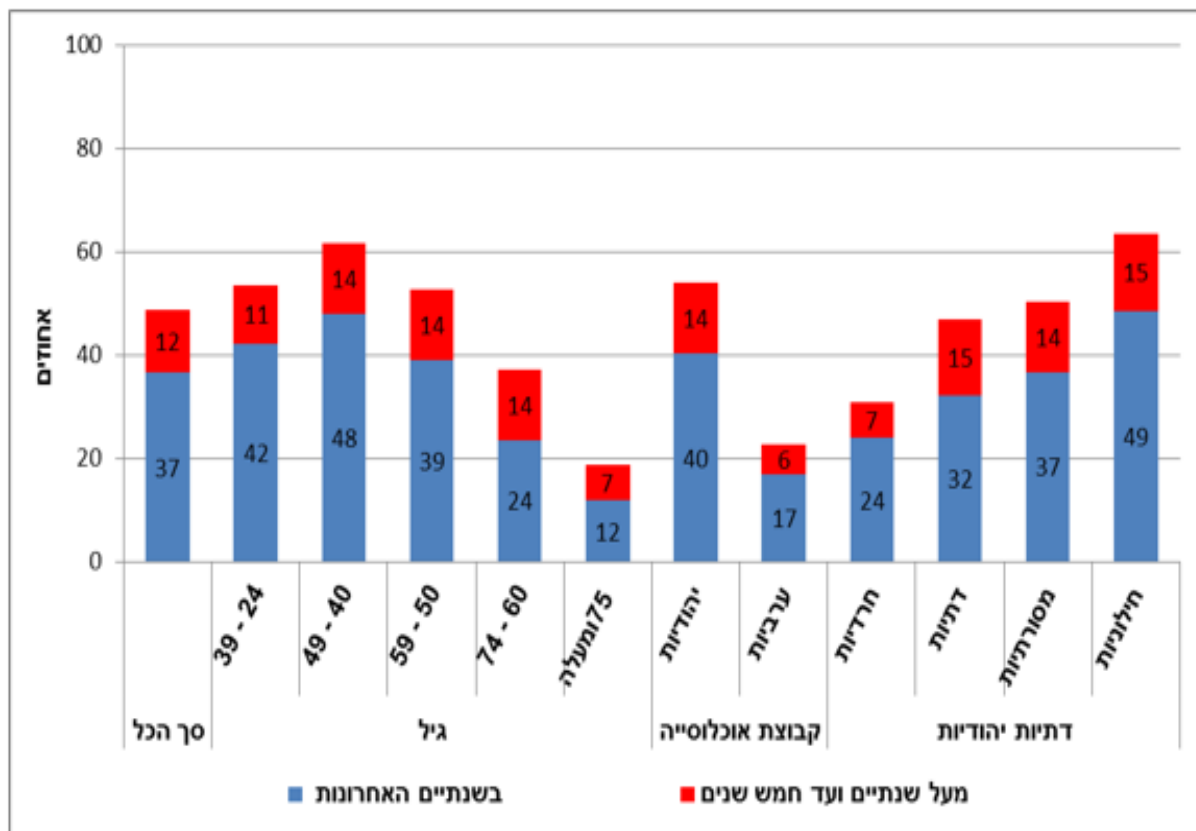
גרף

מגזר ערבי			מגזר יהודי			מדד
2022	2021	2019	2022	2021	2019	
13.2	12.1	7.3	7.3	4.2	3.6	עישון סיגריות לפחות פעם בשבוע
6.3	13.0	-	4.8	4.6	-	עישון אלקטרוניות לפחות פעם בשבוע ¹
10.9	15.4	14.0	2.9	3.6	2.6	עישון נרגילה לפחות פעם בשבוע ²

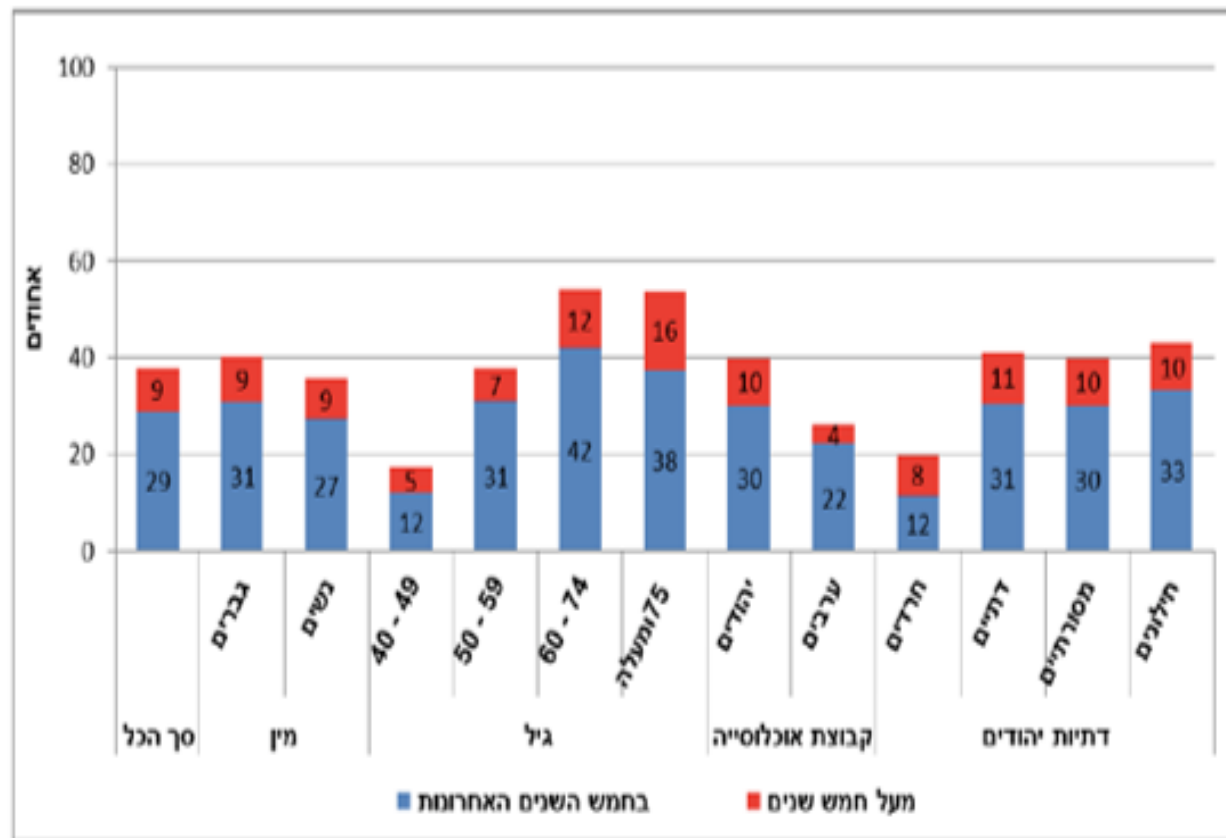
פערי בריאות ישראל 2023

בדיקות סקר

תרשים 4 - נשים בנות 25 ומעלה שעשו בדיקת משטח צוואר הרחם בחמש השנים האחרונות, 2017

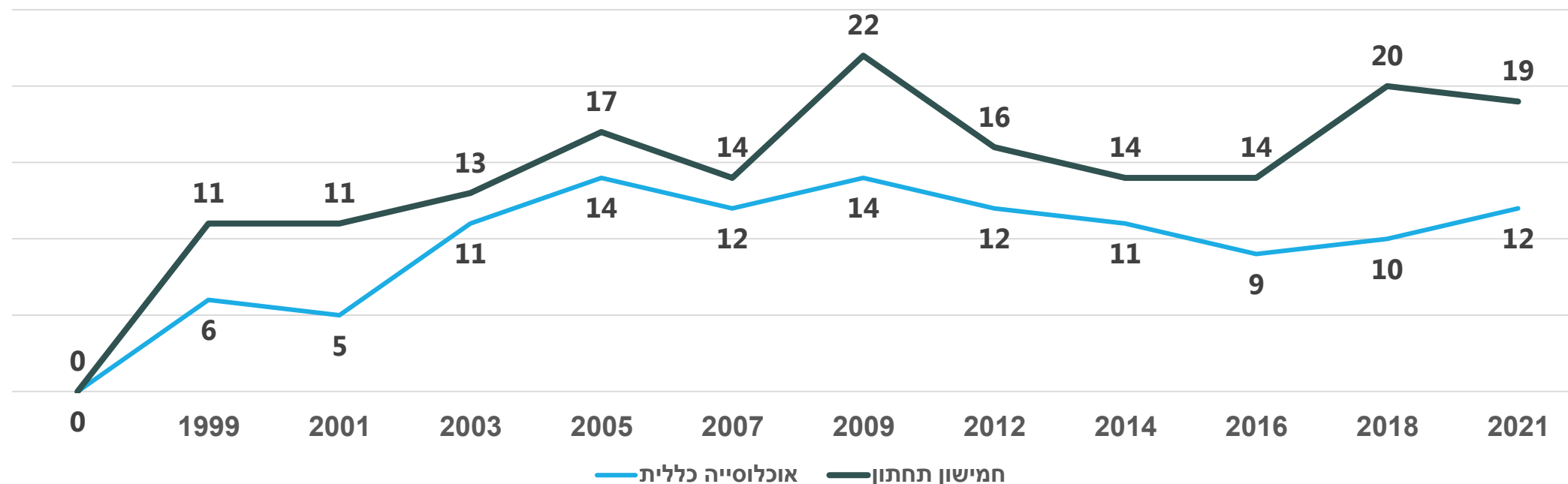
תרשים 2 - בני 40 ומעלה שעשו בדיקת קולונסקופיה, 2017

נתונים מעודכנים?

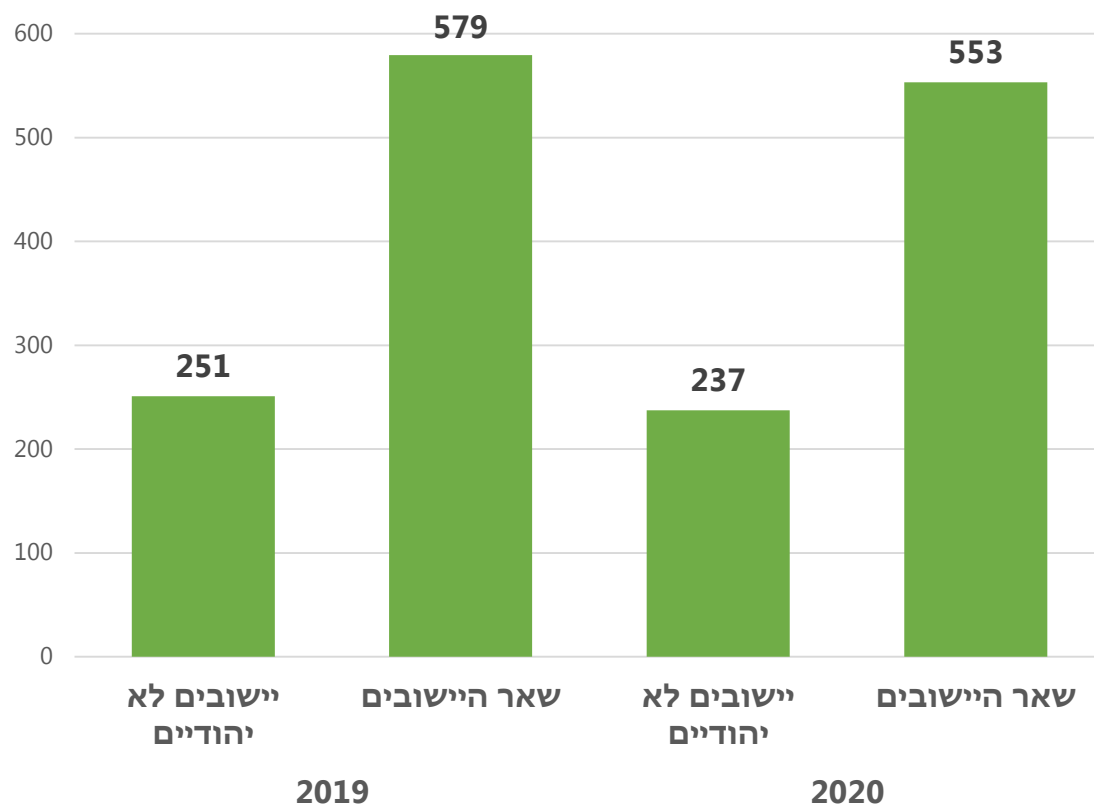
אי שוויון בצריכת שירותים – חיים בעוני

שיעור המוותרים על צריכה וטיפולים בשל תשלום, 1999-2021 אחוזים

(ויתור על בדיקות או על טיפול רפואי, על ייעוץ או על תרופות בגלל התשלום הנדרש)

עלות רפואית נטו ממוצעת לנפש לפי קבוצת אוכלוסייה,
בש"ח 2019-2020

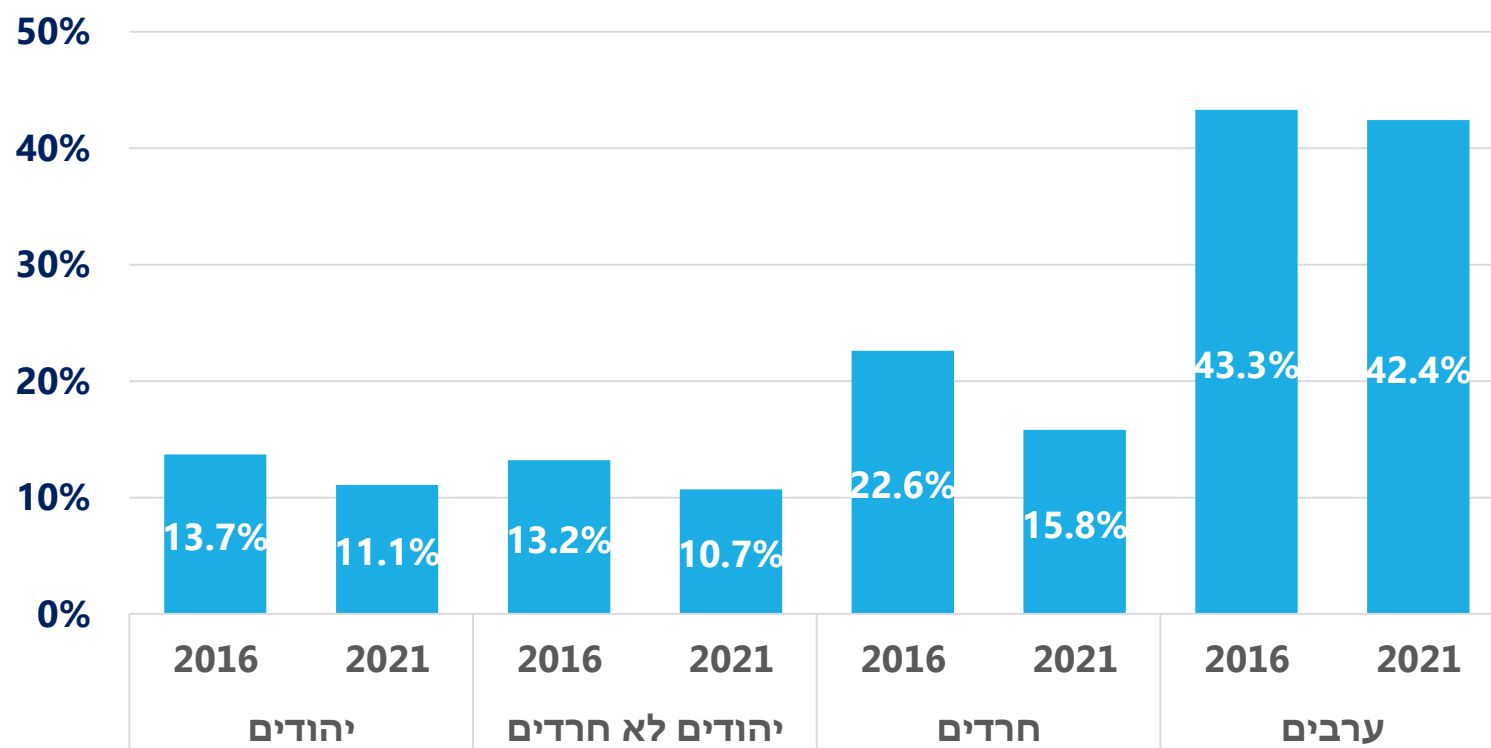

הוצאה ממצועת של כלל הקופות

העלות של מבוטח מיישוב לא יהודי בביטוח משלים היא 43% מהעלות של מבוטח בשאר היישובים, כלומר, **העלות למבוטח ביישובים אלו היא פי 2.3 מהעלות למבוטח ביישוב לא יהודי.**

אי בטחון תזונתי

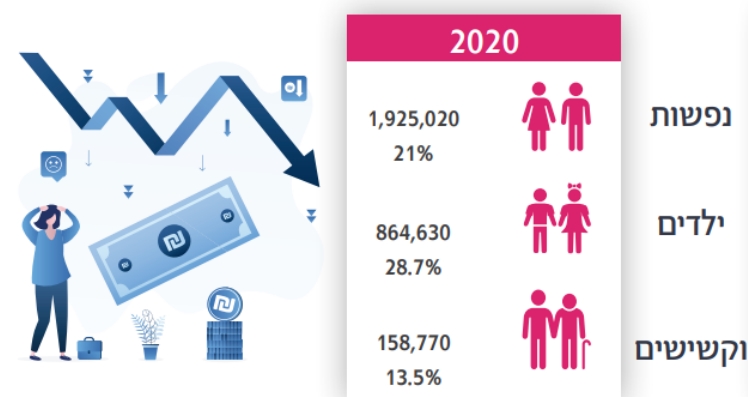
אי-ביטחון תזונתי של משפחות לפי קבוצת אוכלוסייה, 2021 לעומת 2016*

סה"כ - אי-ביטחון תזונתי

*השינויים בין השנים בקרב יהודים, יהודים לא חרדים וחרדים - מובהקים.
מקור: המוסד לביטוח הלאומי, 2021. ממדי העוני והאי-שוויון בהכנסות 2020 - לפי נתונים מנהליים.

מספר העניים בישראל, 2020

פערי בריאות ישראל 2023

**תוצאי
בריאות**

**התנהגות
בריאות**

תשתיות

פריפריה
גיאוגרפית

פריפריה
חברתית-
כלכלית

צריכת שירותים

כ"א

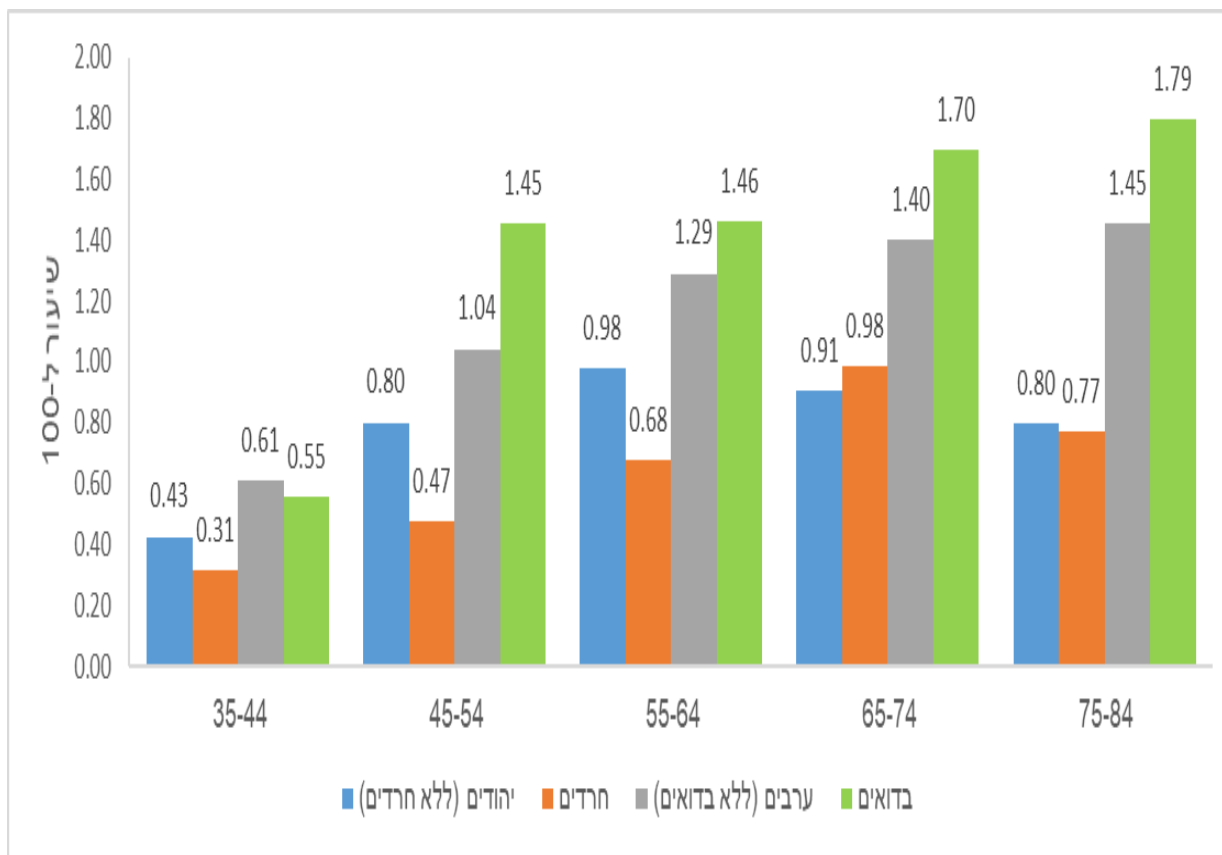
**משרד
הבריאות**

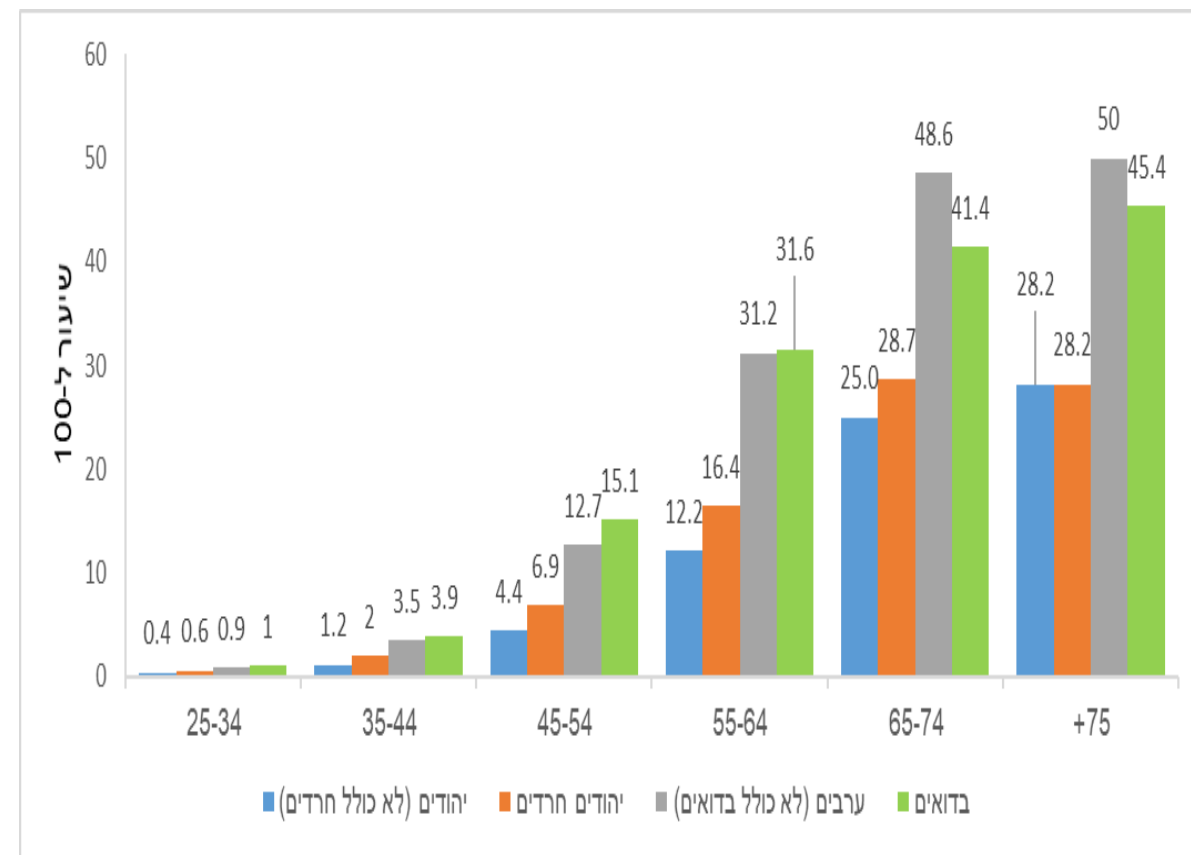
מינהל תכנון אסטרטגי וכלכלי

מדדי סוכרת לפי קבוצות אוכלוסייה

קטיעות גפיים, שיעורי הימצאות לפי קבוצת
אוכלוסייה וגיל, 2019

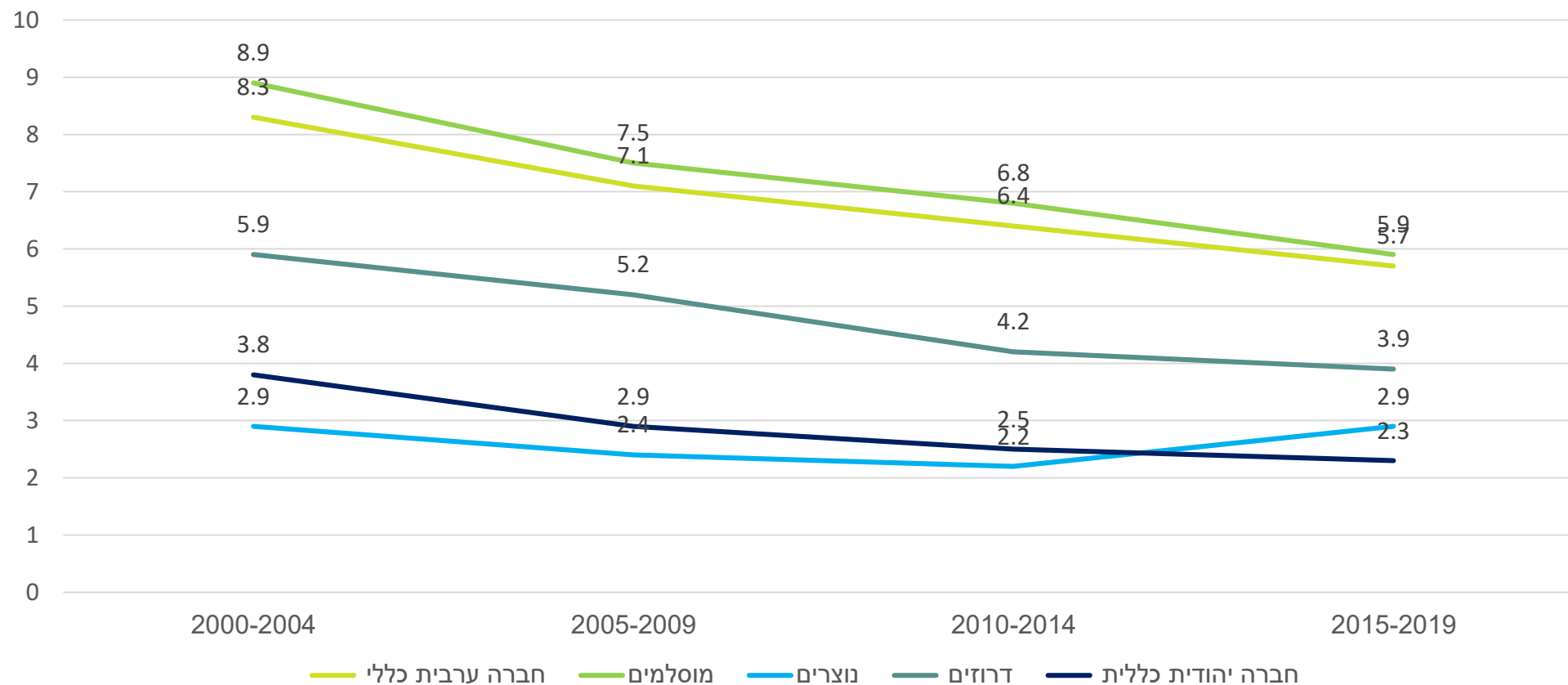

הימצאות סוכרת לפי קבוצות אוכלוסייה, באחוזים,
2019

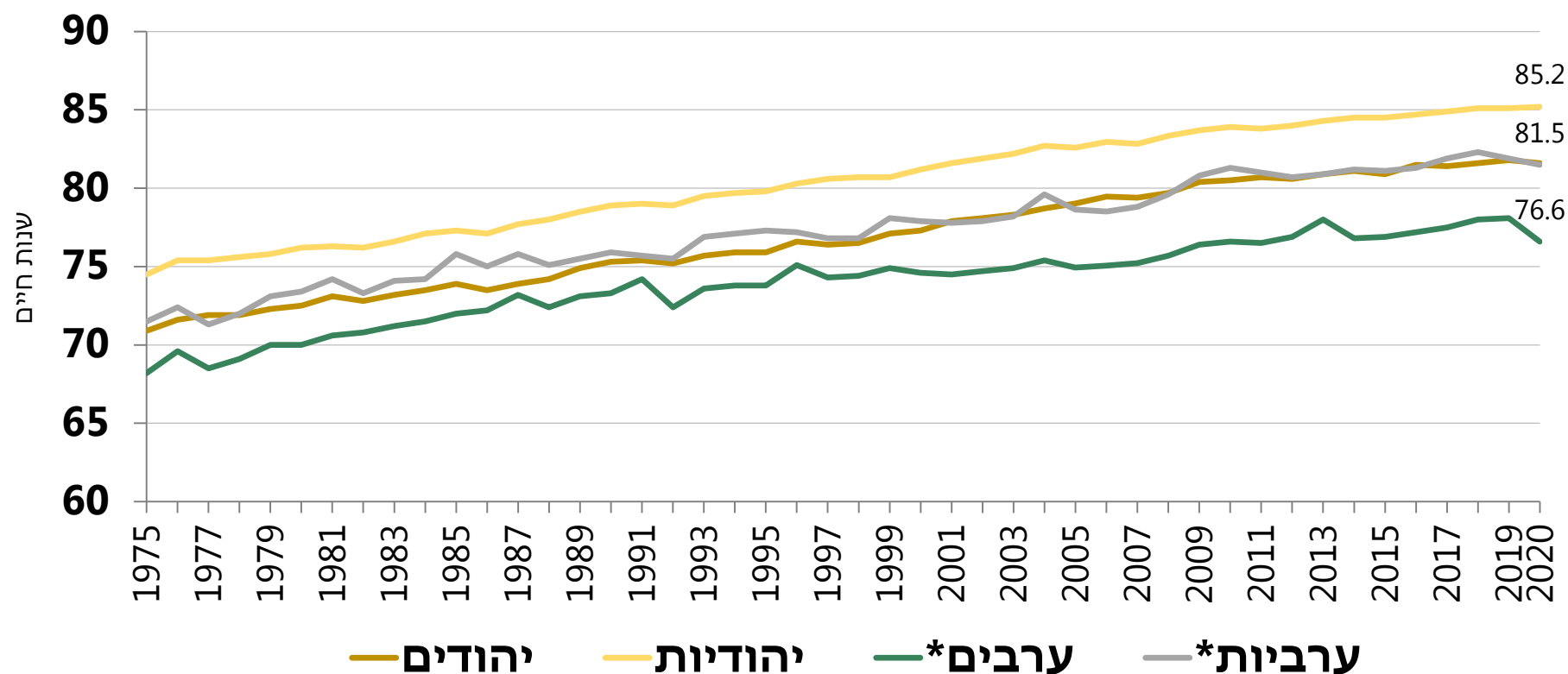

תמותת תינוקות

שיעורי תמותת תינוקות לפי מחוז וקבוצת אוכלוסייה, ממוצע תלת-שנתי

תוחלת חיים לפי מין וקבוצת אוכלוסייה

משרד
הבריאות

משרד הבריאות – עשייה מרכזית

מיקודי משרד הבריאות

מדידת
פערים
לאומית

תכנית בריאות
אוכלוסייה
ערבית

רפורמה
בכ"א

ועדת
העשור

מנגנוני
תמרוץ

תכנית בריאות
אוכלוסייה
חרדית

תשתיות

חוזר ארגון
מקדם
שוויון

ועדת העשור לצמצום אי שוויון - המלצות העל

קביעת יעדים ומנגנוני מדידה למיגור אי שוויון בבריאות בעשור הקרוב

מיסוד תחום הבריאות בשלטון המקומי

חיזוק האוניברסליות של מערכת הבריאות

פיתוח מענים ייחודיים ורב-מערכתיים לאנשים החיים בעוני

מיצוי זכויות והגברת יישוג

חיזוק המשילות במשרד הבריאות לצמצום אי שוויון

צמצום אי שוויון בשנות החיים הראשונות

הערכות לשינוי אקלים עבור אוכלוסיות ברמת פגיעות גבוהה

מערכת הבריאות
מתמודדת עם
אי שוויון

סט מדדים – פערי בריאות

משרד
הבריאות

חוזר מנכ"ל אמות מידה לקידום שוויון במערכת הבריאות

○ מטרה: הגדרת אמות מידה לאספקת שירות וטיפול רפואי שוויוני למטופלים, בארגוני הבריאות ונותני השירותים השונים, בכדי להתאים שירותי בריאות למטופלים ולצמצם פערים בבריאות.

○ כולל התייחסות למדיניות ארגונית, בקרה, מימוש זכויות, כוח אדם, נגישות וזמינות שירותים, מניעת גזענות, אפליה והדרה ופרק מיוחד לקופות החולים המוסיף התייחסויות לאוכלוסיות במעמד כלכלי נמוך ולתוצאי בריאות.

חוזר המנהל הכללי

משרד הבריאות

כ"ז סיון, תשפ"ב
26 יוני, 2022

מס':

אל: מנהלי בתי חולים
מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים

הנדון: אמות מידה לקידום שוויון במערכת בריאות

1. כללי:

הזכות לקבלת שירות בריאות שוויוני מעוגנת בחוק ביטוח בריאות ממלכתי. ע"פ החוק, ביטוח בריאות יהיה "מושתת על עקרונות של צדק, שוויון ועזרת הדדית". כל אדם הסוגה לשירותי בריאות זכאי לקבל שירות ללא הפליה על רקע כלשהו, בהתאם להוראות הדין. כל אדם זכאי לקבל מענה הולם לצרכיו תוך שמירה על פרטיותו וכבודו.

ישנם גורמים רבים המשפיעים על הבריאות, על פערי בריאות ועל היכולת להנות משירותי בריאות בצורה שוויונית. לעיתים, מתן שירות זהה יוצר אי שוויון בשל ההבדלים והמאפיינים היחודיים של מקבלי השירות השונים.

קידום שוויוניות בשירותי הבריאות נוגע בהיבטים רבים של מתן השירות. בין היתר, בנגישות לשירותי הבריאות על כל היבטיה, התאמת של שפת התקשורת בין המטופל לבין הצוות הטיפולי, התייחסות להמסעות ולאמונות של המטופל, התייחסות לגורמים חברתיים, המשפיעים על הבריאות, כגון סביבת החיים, מעגלי התמיכה, מצב חברתי-כלכלי, מגבלות שונות, השכלה ומאפיינים נוספים. על כן, יש להיערך למתן מענה כוללני לאוכלוסיות הסובלות מפערים אלו במוסדות הבריאות, ולפתח שיתופי פעולה עם מוסדות וארגונים נוספים בקהילה.

2. מטרה:

הגדרת אמות מידה לאספקת שירות וטיפול רפואי שוויוני למטופלים, בארגוני הבריאות ונותני השירותים השונים, במטרה להתאים שירותי בריאות למטופלים ולצמצם פערים בבריאות.

3. תחולה:

מוסדות הרפואה וקופות החולים בישראל.

1

משרד הבריאות, ת.ד. 1176, ירושלים 91010 ■ P.O.B 1176, Ministry of health, P.O.B 1176, Jerusalem 91010 ■ www.health.gov.il

 משרד הבריאות
מינהל תכנון אסטרטגי וכלכלי

בריאות באיזורי עדיפות לאומית – בהחלטת הממשלה

- מטרה: לאפשר העדפה של רשויות מקומיות בהחלטות שר הבריאות, במטרה לצמצם פערים ולקדם שוויון ברשויות מאשכולות פריפריאליים 1-4.
- מנגנון המאפשר קידום בריאות, ומענה לצרכים העולים מפערים גאוגרפיים וחברתיים שונים.

8. קריטריונים ייחודיים לתחומי העיסוק של משרד הבריאות

היישובים בנפות הפריפריאליות מהווים את הנתח המשמעותי ביותר במפת העדיפות הלאומית (כ-92% מתוך יתר הקריטריונים. בחינת הנתונים אודות השירותים הציבוריים הניתנים בתחום הבריאות מצביעה על הבדלים בין אזורים פריפריאליים לאזורים מרכזיים. בתוך כך, שיעור מיטות האשפוז במוסדות לאשפוז במחוז תל אביב ובמחוז חיפה גבוהים מהשיעורים במחוז הצפון והדרום (2.8 ו-2.6 ל-1,000 תושבים במחוזות תל אביב וחיפה בהתאמה לעומת 1.6 ל-1,000 תושבים במחוזות הצפון והדרום), בהם גם שיעור מיטות האשפוז הוא הנמוך ביותר מבין שאר המחוזות. שיעור המיטות בכלל המחלקות לאשפוז מראה תמונה דומה בה השיעורים הגבוהים ביותר של מיטות היו במחוז ת"א וחיפה (2.3 ל-1,000 תושבים) לעומת מחוז הצפון והדרום (1.43 ו-1.51 ל-1,000 תושבים בהתאמה). כאשר בוחנים את שיעור מיטות האשפוז לפי מוסד ומיקומו הגיאוגרפי עולה תמונה משלימה לפיה שיעור מיטות האשפוז במוסדות שביישובים מרכזיים גבוה פי שבעה משיעורם במוסדות שביישובים הפריפריאליים (2.9 לעומת 0.4 ל-1,000 תושבים). כמו כן, שיעור המיטות במוסדות לאשפוז כללי נמוך יותר ככל שהיישובים שבהם המוסדות נמצאים פריפריאליים יותר. מגמה זו נצפית גם בשיעור המיטות בכל אחת מהמחלקות לאשפוז כללי.

בבחינת הנתונים על נותני השירות הרפואי עולה כי שיעור הרופאים, האחיות וכח האדם ממקצועות הבריאות נמוך משמעותית במחוזות הצפון והדרום מאשר במרכז (5.5 רופאים ל-1000 נפש במחוז תל אביב לעומת 2.8 ו-2.8 רופאים ל-1,000 נפש במחוזות הצפון והדרום בהתאמה וכן 6.2 אחיות ל-1000 נפש בתל אביב לעומת 3.7 ו-4.7 במחוזות הצפון והדרום בהתאמה). תמונה זהה עולה גם בשיעור המומחים במקצועות הרפואה והילדים הנמוך במחוזות הצפון והדרום לעומת מחוזות המרכז. בנוסף לכך, נמצא כי שיעור תמותת התינוקות במחוזות הצפון והדרום גבוה משיעור תמותת התינוקות במרכז.

• אופקים • עולים

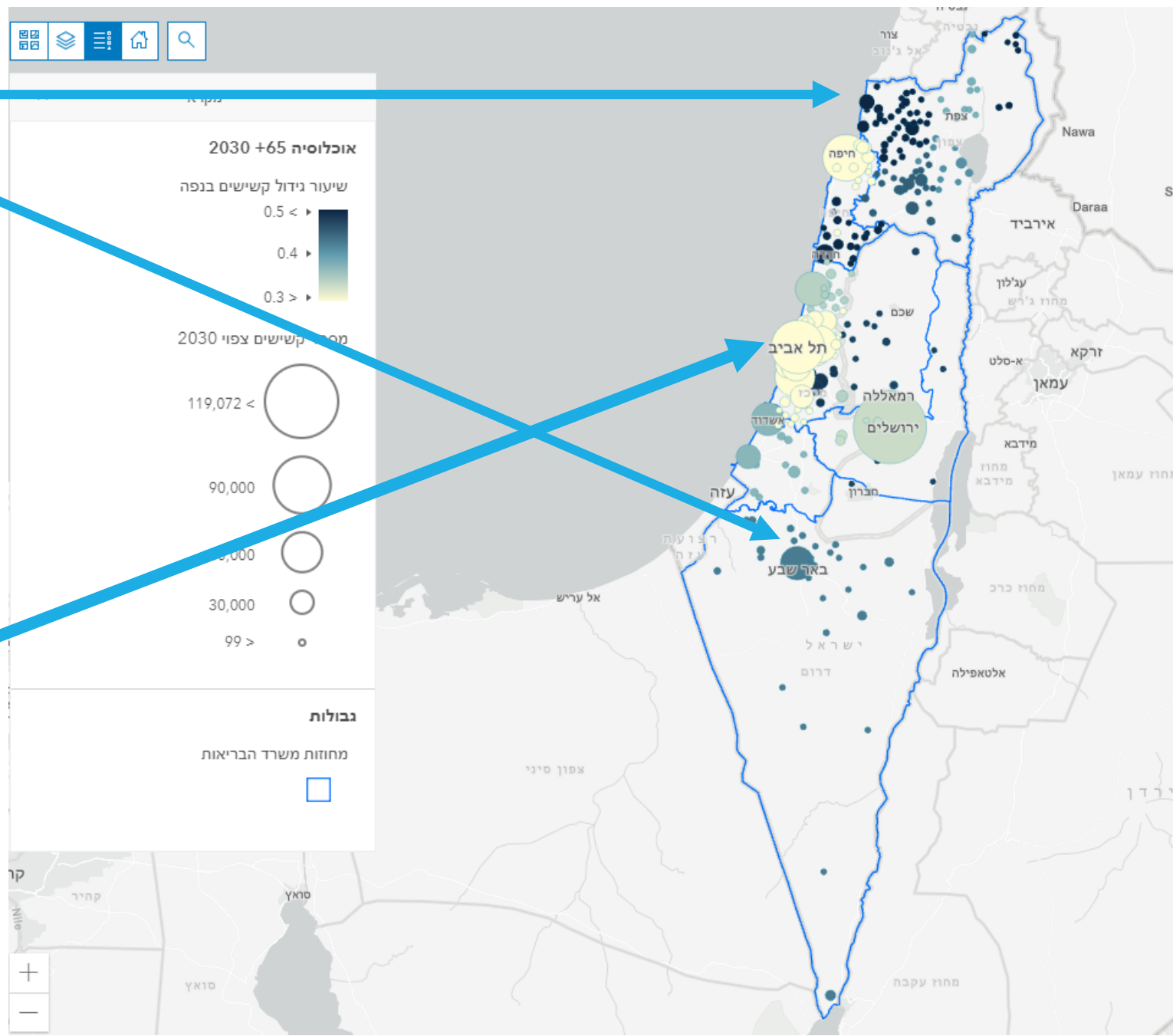
תכנון ארוך טווח מבוסס נתונים

תמ"א 49

תוכנית מיטות

אזורים בהם צפוי
מחסור בתשתיות
עקב היפוך של
פירמידת הגילאים
מצעירים למבוגרים

אזורים בהם כנראה
יש תשתיות לבני +65
שנצטרך להרחיב
לנוכח העלייה הצפויה
בביוקושים

פריסת תשתיות לפי מרחק, היצע/ביקוש: מכוני דיאליזה

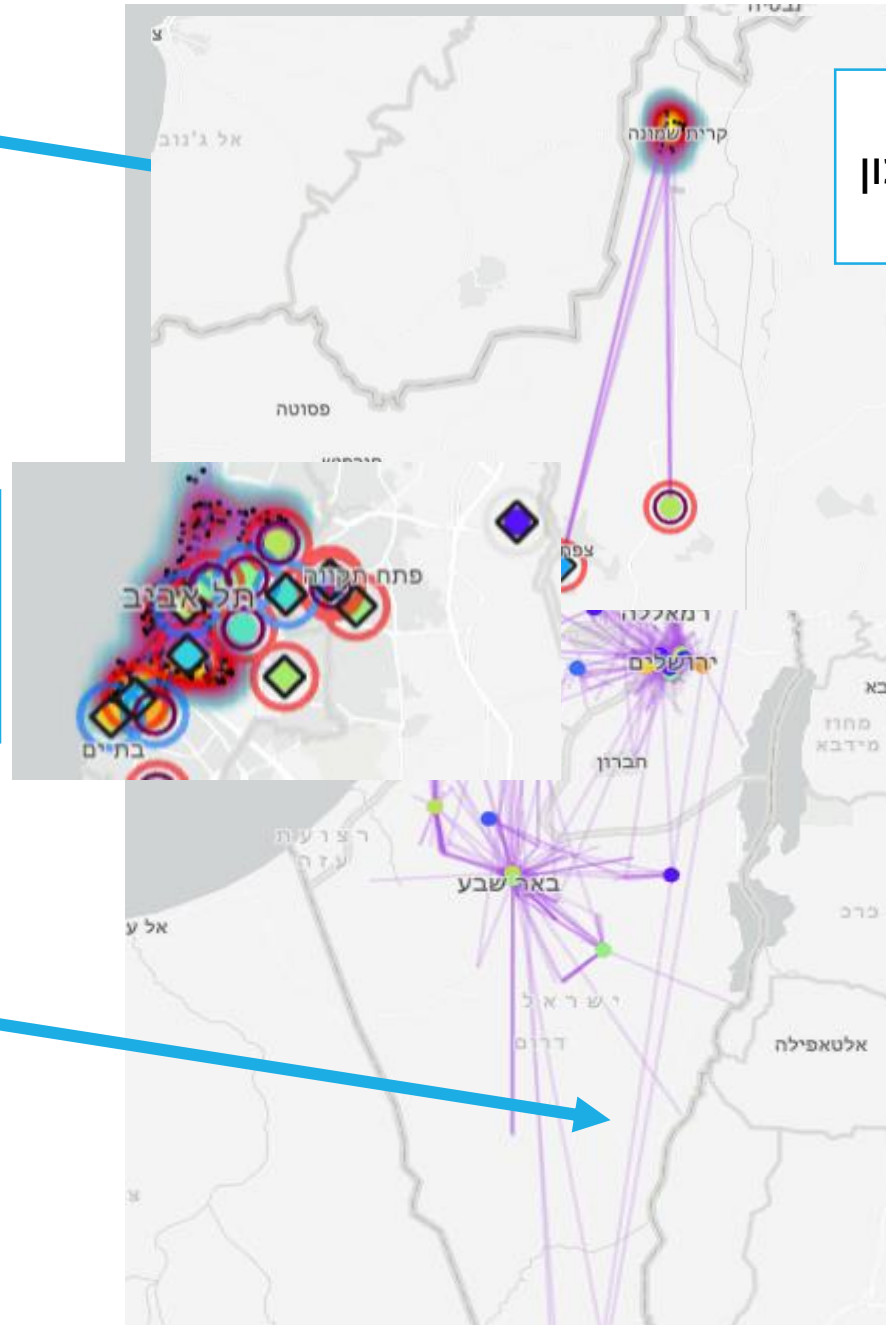
התכנית הלאומית לתכנון פריסת תשתיות בריאות

מכונים עם נצילות גבוהה

קריית שמונה:
טווח נסיעה של מטופלים למכון
דיאליזה: 27.1-41.8 ק"מ

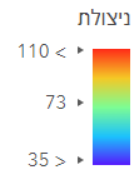
תל אביב:
טווח נסיעה של
מטופלים למכון
דיאליזה: 0.5-11.7 ק"מ

מסלולי הנסיעה של
מטופלי דיאליזה
למכונים

מקרא

מכוני דיאליזה לפי ניצולת

מטופלים

מסלולי מטופלי דיאליזה

מטופלים - נקודתית

מטופלים - צפיפות

Sparse - Dense

תוכנית בריאות חברה ערבית

אוריינות, מיצוי
זכויות והסברה

רגולציה
ומנגנוני תמרוץ

תנאי חיים
וסביבה
המשפיעים על
הבריאות

כח אדם

הנגשת ושדרוג
תשתיות
שירותי בריאות

מגנון יישום

מידע, מחקר וניטור

נושאי מיקוד

בריאות האישה

שנות חיים ראשונות

עישון ומחלות ריאה

בריאות הנפש

סוכרת והשמנה

תוכנית בריאות חברה ערבית – מיקודי התוכנית

נושאי רוחב

שיתוף ציבור

הסברה

מחקרים

מטה יישום

שלטון מקומי

הקמת יחידות בראות

מעטפת מקצועית

פורטל בריאות

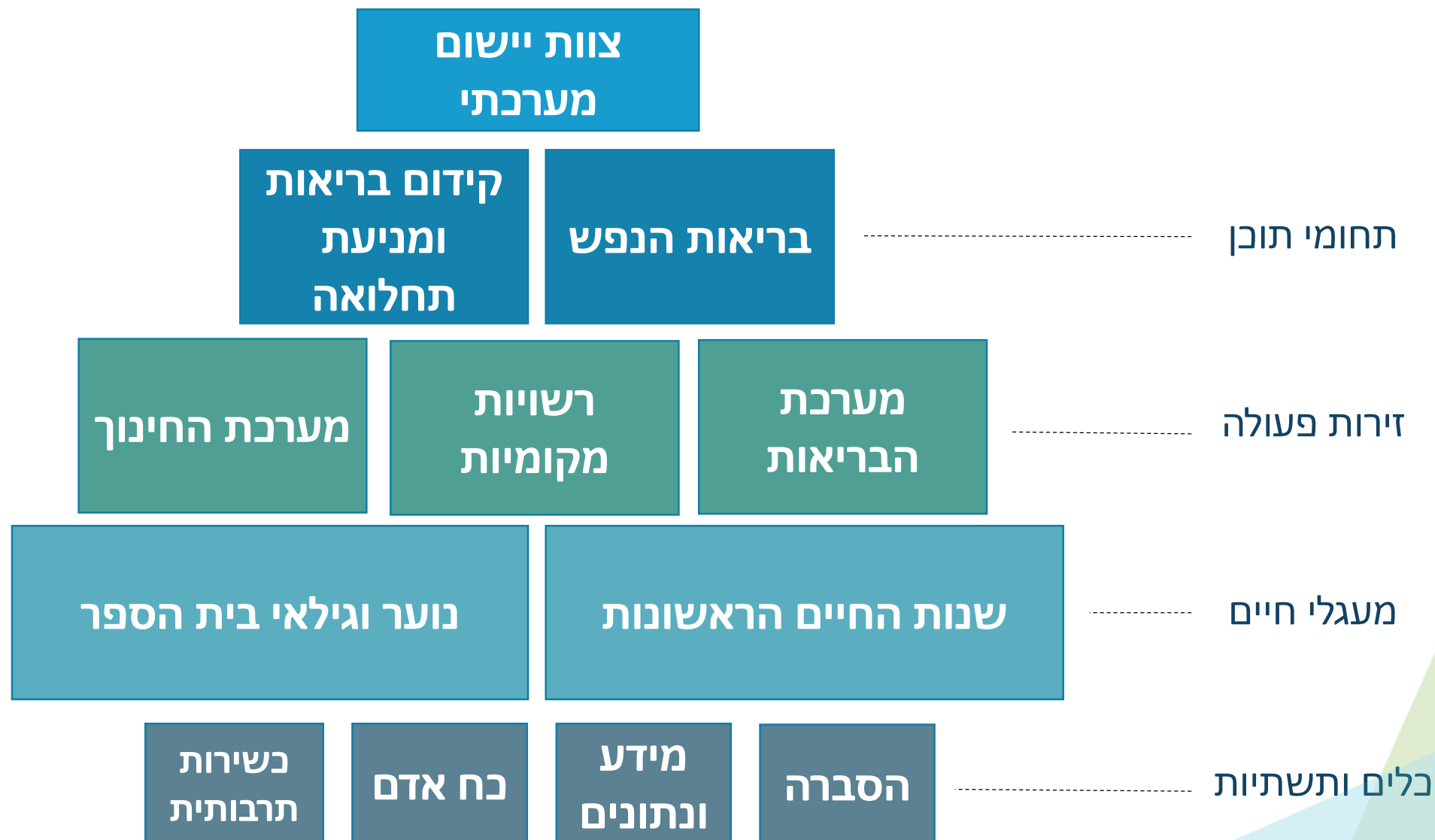
מניעה וטיפול

מבחן תמיכה לקופות

תזונאיות בטיפות החלב

מגשרות חברה בדואית

תוכנית בריאות חברה חרדית

מנגנוני תמרוץ מערכת הבריאות

עדיפות במבחני תמיכה

נוסחת קפיטציה

מודל תקצוב בתי חולים

תודה!